

Vergaderjaar 2019–2020

35 321

Wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet ter uitbreiding van het rookverbod

Nr. 4

ADVIES AFDELING ADVISERING RAAD VAN STATE VAN HET KONINKRIJK EN NADER RAPPORT¹

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk d.d. 30 augustus 2019 en het nader rapport d.d. 15 oktober 2019, aangeboden aan de Koning door de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk is cursief afgedrukt.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 3 juli 2019, no. 2019001317, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 30 augustus 2019, no. W13.19.0174/III, bied ik U hierbij aan. De tekst van het advies is tevens hieronder opgenomen. Mijn reactie op het advies is tussengevoegd.

Bij Kabinetsmissive van 3 juli 2019, no. 2019001317, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet ter uitbreiding van het rookverbod, met memorie van toelichting.

Het rookverbod (het verbod om te roken in overheidsgebouwen en op openbare plaatsen) geldt nu nog alleen voor het roken van tabaksproducten. Het verbod wordt uitgebreid met:

- het consumeren van tabaksproducten anders dan door roken (zoals pruim- en snuiftabak), en*
- het gebruiken van elektronische sigaretten met of zonder nicotine.*

Deze uitbreiding van het rookverbod is een uitvloeisel van het nationaal preventieakkoord, dat mede strekt tot uitvoering van internationale en

¹ De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Europese verplichtingen, en dat gericht is op het terugdringen van het roken en het realiseren van een rookvrije generatie in 2040.

Daargelaten dat men verschillend kan denken over de voorgestelde uitbreiding als zodanig, maakt de Afdeling een opmerking over de wetenschappelijke motivering in de toelichting en de motivering om het rookverbod niet uit te breiden tot kruidenrookpreparaten. In verband daarmee is aanpassing van de toelichting wenselijk.

1. Stepping-stone

Volgens de toelichting maakt internationaal onderzoek steeds meer aannemelijk dat gebruik van een e-sigaret een opstap kan zijn naar het roken van tabakssigaretten. In de toelichting wordt alleen verwezen naar een publicatie van het Trimbos instituut uit 2017. Daarin is vermeld dat scholieren van 12 tot en met 16 jaar meer ervaring hebben met een e-sigaret of shisha-pen dan met een tabakssigaret. Dat vormt op zichzelf geen bewijs dat jongeren makkelijk overstappen van de e-sigaret op de tabakssigaret. Uit andere bronnen blijkt dat deze «stepping-stone»-theorie – dat het gebruik van een bepaald middel kan leiden tot het gebruik van andere, zwaardere middelen – niet onomstreden is.

De Afdeling adviseert in de toelichting de actuele stand van het wetenschappelijk onderzoek weer te geven en daarbij te verwijzen naar meer bronnen.

In reactie hierop merk ik op dat hoofdstuk 3 van de memorie van toelichting is aangevuld. De laatste alinea van dat hoofdstuk is uitgebreid door te verwijzen naar onderzoek; in voetnoten zijn de vindplaatsen van de betreffende onderzoeken toegevoegd.

2. Kruidenrookpreparaten

Het rookverbod wordt uitgebreid met tabaksproducten die niet worden gerookt en met e-sigaretten met en zonder nicotine. Het wordt echter niet uitgebreid met kruidenrookpreparaten zoals die in waterpijpen worden benut.

In 2017 zijn onderdelen van de tabakswetgeving – het reclameverbod en de leeftijdsgrens van 18 jaar – wel uitgebreid tot kruidenrookproducten. De regering achtte destijds van belang dat kruidenrookproducten schadelijk zijn voor de gezondheid. Bovendien bood deze uitbreiding duidelijkheid voor het veld, omdat voor alle producten dezelfde regels zouden gaan gelden.

Het niet onder het rookverbod brengen van kruidenrookpreparaten wordt alleen gemotiveerd met een verwijzing naar het nationaal preventieakkoord. Daarmee kan niet worden volstaan: de wetgever heeft een eigen verantwoordelijkheid.

De Afdeling adviseert in de toelichting inhoudelijk op het voorgaande in te gaan.

In reactie op dit advies merk ik op dat de memorie van toelichting op dit punt is aangevuld. In hoofdstuk 9 is deze keuze nader toegelicht door in te gaan op het verschil in het aandeel van de ondermijning van de «niet-roken-norm» door tabaksproducten en e-sigaretten enerzijds, en kruidenrookproducten anderzijds.

3. Redactionele bijlage

De Afdeling verwijst naar de bij dit advies behorende redactionele bijlage.

De redactionele opmerking van de Afdeling is overgenomen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend.

*De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf*

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis